

Vrij-evangelischen Ds. J.H. Karelse vijftig jaar predikant

Apeldoorn | Ds. J.H. Karelse is aantaande zondag vijftig jaar predikant. Jan Hendrik Karelse werd geboren op 1 december 1940 in Taratung (Indonesië). Hij studeerde theologie aan het Seminarie van de Vrije Evangelische Gemeenten in Utrecht en in Brussel. In 1965 werd hij predikant te Oude Pekela. Daarna stond hij in Dronten-Emmeloord (1970), tevens evangelisatie in Flevoland) en in Leeuwarden (1974). Hij was ook docent en onderzoeker van het Seminarium; emeritaat in 1998.

Stille Zaterdag Eigen The Passion in centrum Aldeboarn

Aldeboarn | Zaterdag 4 april vanaf 21.00 uur vindt De Passie in Aldeboarn plaats. Deze muzikale vertelling gaat over de laatste uren van het leven van Jezus. Midden in het dorp, op het Doelhof, zal een groot scherm staan, waarop verschillende filmpjes worden getoond. Daarnaast zal er gezongen worden en is dit de plek waar het kruis op bijzondere wijze samen met de jongeren zal aankomen. Tijdens deze Boarnster 'Passion' zal Rixt Zandberg verschillende Nederlandstalige hits zingen.

Paascampagne Reclamemast langs A5 van remonstranten

Utrecht | Onder het motto 'Maak van Pasen een feest voor iedereen' starten de remonstranten in de week van Pasen een opvallende nieuwe campagne. Op een megagrote reclamemast langs de A5 bij Amsterdam verschijnt op Goede Vrijdag de tekst: 'Mijn God heeft me verlaten'. In de paasnacht verandert de tekst in: 'Mijn God staat achter me'. De twee teksten bestrijken de twee uitersten van het paasverhaal. Op de website van remonstranten is een paasrap te zien moslim UsF.

Eind juni Franciscus bezoekt kerk van waldenzen

Rome | Paus Franciscus brengt eind juni, tijdens zijn bezoek aan Turijn, als eerste paus een bezoek aan een kerk van de waldenzen. Deze religieuze beweging ontstond in 1175 ten oosten van de Franse stad Albi. De oprichting gaat terug tot de Lyonese koopman Petrus Valdez. Hij schonk al zijn bezittingen aan de armen en ging prediken. In de middeleeuwen werden de waldenzen fel bestreden door de rooms-katholieken. De afgelopen jaren heeft de huidige paus de banden aangehaald.

Kerk in Actie Inspiratiedag 'Kerk, kinderen en armoede'

Houten | Een op de negen kinderen in Nederland groeit op in armoede. Dit kan betekenen dat ze zonder ontbijt naar school gaan, in de winter met zomerkleding rondlopen, of vaker ziek zijn. Op zaterdag 6 juni houdt Kerk in Actie in Houten een landelijke inspiratiedag 'Kerk, Kinderen en Armoede'. Drs. Ineke Bakker houdt onder meer een verhaal over de verbinding van kerk en geloof met armoedebestrijding onder kinderen. Aanmelding via: Meta Floor, m.floor@kerkinactie.nl

Ad den Besten, dichter met doorleefd geloof

Schrijven en dichten waren de kern van Ad den Besten. Op veel terreinen wist hij zijn partijtje mee te blazen, van de kerkelijke liedkunst en de Nederlandse theologie tot de naoorlogse poëzie en het Wilhelmus.

In memoriam

Tjerk de Reus

De gisteren overleden Ad den Besten (1923-2015) zal bij kerkgangers vooral bekend zijn vanwege zijn bijdrage aan het *Liedboek voor de kerken*. Literatuur- en liefhebbers zullen hem herinneren als een initiatiefrijke gangmaker, die grote diensten bewees aan de generatie jonge schrijvers en dichters die na oorlog naar publicatiemogelijkheden zocht. Den Besten startte in 1950 zijn poëzieserie De Windroos, waarin tal van latere 'grote namen' hun eerste werk konden publiceren, zoals Simon Vinkenoog en Remco Campert. Dat hij zulk uiteenlopend publiek wist te bereiken, zegt veel over Den Besten. Hij was een veelzijdige persoonlijkheid, die op de terreinen waar hij zich begaf, altijd iets eigens wist te melden en een bijdrage leverde aan relevante discussies.

Utrecht

Den Besten groeide op in Utrecht, waar hij al vroeg in aanraking kwam met dichters en schrijvers. Zijn vader, advocaat, was rond 1930 geassocieerd met de bekende dichter Marsman. Diens verschijning stimuleerde de jonge Den Besten al vroeg de pen ter hand te nemen. Het dichterschap werd een serieuze kwestie in zijn gymnasiumtijd, toen hij hele cahiers vol gedichten schreef en op een goede dag zijn werk liet lezen aan een destijds gezaghebbend criticus. Dat leidde in 1939 tot zijn eerste publicatie in een literair tijdschrift: het protestantse

Opwaartsche wegen. Den Besten was toen zestien jaar oud. Met een groep dichtende leeftijdsgenoten richtte hij kort na de bevrijding een literair tijdschrift op. Dat was ook het moment waarop hij de koers van zijn leven verlegde: hij studeerde in de oorlogsjaren theologie, maar verliet dat spoor om te gaan werken in de uitgeverwereld, bij de Amsterdamse 'uitgeefmaatschappij' Holland. Daar zou hij tot 1958 werkzaam zijn. Daarop kwam hij in het mid-

In zijn kerkliederen is een sterke belangstelling op te merken voor recht en gerechtigheid

delbaar onderwijs terecht, om in 1967 in dienst te treden bij de Universiteit van Amsterdam, bij de afdeling Duitse taal- en letterkunde. De Duitse poëzie fascineerde hem al op jonge leeftijd, maar toen hij eenmaal aan de universiteit werkte, kon hij daaraan al zijn energie geven. Hij verkreeg bekendheid als germanist, met name door zijn omvangrijke vertaling uit het dichtwerk van Friedrich Hölderlin, een 'duistere' dichter die niettemin als een grootheid uit de Duitse Roman-

Ad den Besten, 1923-2015. Foto: Wikimedia

tiek wordt beschouwd. De vertaling leverde Den Besten veel lof op, hij ontving in 1989 de Martinus Nijhoffprijs voor zijn Hölderlinvertaling, waarvan in 2011 nog een derde druk verscheen. Tussen de bedrijven door had Den Besten zich ook intensief beziggehouden met ons volkslied, het Wilhelmus, waarop hij in 1983 promoveerde.

Hoewel Den Besten maar kort theologie had gestudeerd - van 1941 tot 1943 - bleef hij zijn leven lang geboeid door dit vakgebied. Hij

ontwikkelde een scherpe intuïtie voor theologische kwesties. Zo zag hij met lede ogen aan dat het theologische klimaat in de jaren zestig tenderde naar maatschappelijke betrokkenheid, naar politiek en samenleving. Dat vond hij niet onbelangrijk, maar in die horizontale tendens miste hij het verticale aspect. Hij zei eens in een interview dat we de 'hart-aan-hart-relatie met Onze-Lieve-Heer' niet moeten veronachtzamen, anders zou de accu van het maatschappelijke engage-

ment spoedig leegraken.

In zijn kerkliederen is een sterke belangstelling op te merken voor recht en gerechtigheid, maar Den Besten wilde dat samen laten gaan met een persoonlijk doorleefd geloof. Hij was niet wars van bevestigende noties, waarin het geloofsleven als innerlijke toewijding aan God wordt beleefd. Den Besten reageerde ook zeer kritisch op de neiging van veel intellectuelen in de jaren zestig en zeventig om 'de heilzon in het oosten te zien dagen': in het Oost-Europese communisme. Vanaf de jaren vijftig onderhield Den Besten nauwe contacten met veel schrijvers en dichters uit het Oostblok, en hij wist als geen ander wat dat 'reëel bestaande socialisme', zoals men dat destijds uitdrukte, inhield: een totalitaire staat.

Ook als dichter en als literair criticus bleef Den Besten in zekere zin theoloog. Een collega-schrijver die daarom op hem neerkeek, zei eens dat Den Besten iemand is die zelfs 'in toga uit vissen gaat'. Voor Den Besten was het essentieel om in levensbeschouwelijke en theologische zin de oren en ogen open te houden als hij zich bezighield met de letteren. Hij was geïnspireerd door de theologen Karl Barth en K.H. Miskotte, en hij aarzelde niet om zijn kritiek op de naoorlogse poëzie uit te werken aan de hand van theologische noties. Van groot belang hierbij was zijn vriendschap met de dichter Guillaume van der Graft (Willem Barnard), met wie hij de overtuiging deelde dat poëzie iets te maken heeft met het scheppingswoord 'van den beginne'. Poëzie is geen privé-uitdrukking van innerlijke gevoeligheden, maar een daad die de menselijkheid bevestigt, meende Den Besten.

Ad den Besten publiceerde zes gedichtenbundels en een viertal boeken over poëzie, waarvan zijn grote studie *Stroomgebied* (1954) een vaste plek heeft verworven in de naoorlogse literatuurgeschiedenis. Zijn liedteksten verschenen gebundeld in *Poëzie om te zingen* (1998).

Tjerk de Reus bereidt een dissertatie voor over het leven en werk van Ad den Besten

Veel dopelingen in België

180 katholieken laten zich op Stille Zaterdag volwassen dopen

Brussel | Tijdens de paaswakes, die op zaterdagavond in de kathedraal in België worden gevierd, worden 180 (jong)volwassen nieuwkomers gedoopt in de Belgische Katholieke Kerk: 34 in Vlaanderen en 146 in Franstalig België. Diezelfde avond -

van Stille Zaterdag - ontvangen ook nog vijftig (jong)volwassenen het sacrament van het vormsel. Dat blijkt uit cijfers die het opinieweekblad *Tertio* heeft opgevraagd bij de Belgische bisschoppenconferentie.

In 2014 waren het er 185, in 2013 zo'n 167 en de jaren daarvoor gemiddeld een 150. Het gebruik van de doop tijdens de paasnacht gaat terug tot het vroege christendom.

In Vlaanderen zijn er 34 volwasse-

nendopen: twaalf in het bisdom Antwerpen, tien in Gent, zes in Hasselt, vijf in het vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen en één in het Nederlandstalige vicariaat Brussel. Voor Franstalig België zijn de cijfers: 52 in het bisdom Doornik, tien in Luik, zestien in Namen, achttien in het vicariaat Waals-Brabant en vijftig in het Franstalige vicariaat Brussel. Brugge is het enige bisdom waar geen enkele catechumeen wordt gedoopt.

Beroepingswerk

Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt)

Benoemd: te Amersfoort (directeur Agapè), ds. D. Vonck te Houten, te Drachten-Zuid/West, ds. S. de Jong te Assen-Kloosterveen; te Zwartsluis (deeltijd), kandidaat A.A.M. Wilschut te Houten.

Hersteld Hervormde Kerk

Beroepen: te IJsselmuider-Grafhorst, ds. J. Joppe te Woudenberg.

Nederlands Gereformeerde Kerken

Verlenging preekconsent tot en met mei 2016: mw. J.A.E. de Groot te Apeldoorn, tel. 06-49896916, e-mail jdg_janneke@hotmail.com.

Gereformeerde Gemeenten

Beroepen: te Sunnyside (VS), ds. W. Harinck te Moerkapelle.